

Jak je to s rybařením na jezerech Poděbrady a Chomoutov?



15.3.2022

Letos došlo k určitým úpravám v hospodaření na rybářských revírech Chomoutov 1A a Poděbrady 1A v jihovýchodní části CHKO Litovelské Pomoraví. Níže uvádíme bližší informace.

Naprostá většina pozemků pod těmito revíry je ve vlastnictví České republiky, přičemž subjektem příslušným k hospodaření s tímto majetkem jménem státu je AOPK ČR. Pozemky byly v roce 2014 pronajmuty za účelem výkonu rybářského práva (platnost smluv do 28. 2. 2022).

Ve druhé polovině roku 2021 probíhala příprava nových nájemních smluv, s novými podmínkami, které musely reagovat na stav obou lokalit. V posledních 2 – 3 letech totiž došlo k vážnému narušení jezerních ekosystémů, kdy prakticky zcela vymizely vodní rostliny (původně rostoucí na mnoha desítkách procent plochy obou jezer), původně velice čistá voda se zakalila a průhlednost vody se tím výrazně snížila. V případě Chomoutovského jezera se objevily i sinice – tzv. „vodní květ“. Dokud byly v jezerech hojné vodní rostliny, voda byla zcela průhledná a nebyl zjištěn rozvoj řasových zákalů nebo sinic (obsah živin ve vodě byl nízký, vodní rostliny odčerpávaly živiny na stavbu svých těl, planktonní řasy a sinice díky tomu tzv. „neměly z čeho růst“). Jakmile rostliny zmizely, živiny ve vodě pro svůj růst začaly využívat řasy a sinice. Tato situace je velmi riziková, protože v extrémním případě může vést i k masivním úhynům ryb i ostatních živočichů. K rozvoji planktonních řas a sinic je náchylné zejména jezero Chomoutov (kvůli obdobné situaci zde byl rozsáhlý úhyn ryb počátkem 90. let 20. století).

Z důvodu nutnosti zvrátit tento stav a podpořit rozvoj vodní vegetace byla nastavena nová pravidla – jak pro rybolov, tak pro zarybňování. V rámci rybolovu obsahuje nájemní smlouva zrušení některých omezení, která na jiných revírech stanovuje uživatel rybářského revíru s cílem udržet rybí obsádku v revíru. Cílem těchto opatření je tak podpořit výlovky nedravých ryb, a dosáhnout tím poklesu jejich biomasy v nádrži na úroveň, která by umožnila obnovení průhlednosti vody a porostů ponořené vegetace.

V rámci zarybňování je stanoven mechanismus pravidelného každoročního vyhodnocení lokality (stanovení % zárůstu vodních ploch ponořenou vegetací), a regulace míry zarybňování podle toho, v jakém stavu se bude lokalita aktuálně nacházet. Scenář zarybňování bude probíhat dle tohoto schématu: více rostlin = stabilní, žádoucí stav = možno vysazovat nedravé ryby (včetně kapra) ve standardním množství; méně rostlin = nestabilní, nežádoucí stav = násada ryb bude ponížena.

Celá problematika je samozřejmě mnohem složitější, než by se na první pohled mohlo zdát. Pro zájemce jsme proto připravili obsáhlejší sdělení, kde naše východiska pro řešení nastalé situace podrobněji vysvětlujeme. Viz zde: [rybaření Chomoutov a Poděbrady příloha](#)

Mgr. Ondřej Dočkal



Oddělení
Správa CHKO
Litovelské Pomoraví
Husova ul. 906/5a
784 01 Litovel
tel.: 95 142 5158
e-mail: litpom@nature.cz
olomoucko.ochranaprirody.cz

Adresát:

<https://olomoucko.ochranaprirody.cz/>

NAŠE Č. J.: 00745/OM/22

VYŘIZUJE: Dočkal

DATUM: 9. 3. 2022

Věc: Sdělení k problematice rybářského hospodaření na jezerech Chomoutov a Poděbrady v CHKO Litovelské Pomoraví.

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Regionální pracoviště Olomoucko, Oddělení Správa CHKO Litovelské Pomoraví (dále jen „AOPK ČR“ nebo „Správa CHKO LP“) byla v posledních dnech konfrontována s mnoha dotazy od řadových rybářů ohledně rybářského hospodaření na revírech Chomoutov 1A (471 030) a Poděbrady 1A (471 116).

Obě lokality se nacházejí v CHKO Litovelské Pomoraví (II. nejvyšší zóna odstupňované ochrany CHKO), jsou součástí ptačí oblasti a evropsky významné lokality téhož názvu, zároveň se nacházejí na území Mezinárodně významného mokřadu Ramsarské konvence (RS č. 5 – Litovelské Pomoraví) a jeden z revírů se nachází na území Přírodní památky Chomoutovské jezero. Drtivá většina pozemků pod vodními plochami je majetkem České republiky, a subjektem příslušným k hospodaření s tímto majetkem jménem státu je AOPK ČR.

V následujícím textu se pokusíme zodpovědět nejčastější dotazy. Odpovědi na některé dotazy se budou částečně překrývat, některé dotazy šly také částečně proti sobě – pro přehlednost je však rozepíšeme samostatně. Otázky psány *kurzívou*, odpovědi normálním písmem (zde *kurzívou* pouze jen případné citace odborných podkladů). Tedy:

1. *Proč byly zrušeny původní nájemní smlouvy na revíry s MO ČRS Olomouc?*

Nájemní smlouvy nebyly zrušeny, jejich platnost skončila (ke dni 28. 2. 2022).

2. *Proč byly stávající nájemní smlouvy (v části řešící podmínky hospodaření) změněny bez vědomí nájemce (MO ČRS Olomouc)?*

Nájemní smlouvy nebyly změněny, ale jejich platnost skončila (ke dni 28. 2. 2022). Uzávěřeny byly nové nájemní smlouvy (přesněji: pachtovní smlouvy) s novými podmínkami, o jejichž návrhu nájemce dopředu věděl, a smlouvy i s těmito podmínkami podepsal – a tedy akceptoval.

3. *Proč nebyly původní nájemní smlouvy prodlouženy na delší časové období? Proč musely být udělané nové smlouvy?*

Z důvodu respektu k platné legislativě. Původní nájemní smlouvy byly uzavřeny v roce 2014 s platností na 3 roky. Počátkem roku 2017 byla platnost smluv dodatkem prodloužena na celkem 8 let (do 28. 2. 2022). Na základě § 27 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, je možno přenechat do užívání majetek státu třetím osobám pouze na dobu určitou, která nesmí být delší než 8 let vcelku. Další prodloužení smlouvy by tedy bylo nezákonné.

4. *Smlouvy jsou prý tajné, nikdo nám je neukáže, nemůžeme zjistit, co přesně je tam napsáno – proč?*

<https://smlouvy.gov.cz/smlouva/19478279?backlink=b91r0>

- Je pravdou, že KHS přes koupací sezonu monitoruje kvalitu vody na Poděbradech, ovšem tuto věc hodnotí z jiného úhlu pohledu – a to dle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č.

238/2011 Sb., o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch. Pravidla pro hodnocení jakosti vod v přírodních koupalištích jsou uvedena v příloze č. 6 k této vyhlášce. Kvalita vody je odstupňována do celkem 5 kategorií (1 = nejlepší, 5 = nejhorší). Voda nevhodná ke koupání je označena jako č. 4, voda nebezpečná ke koupání ozn. číslem 5, koupání je tedy možné při kvalitě vody označené čísly 1 – 3.

Nejlepší hodnota (č. 1) je splněna mj. pokud průhlednost vody dosahuje alespoň 1 m. Což je ovšem z hlediska vodních rostlin, rostoucích ze dna (v případě Poděbrad průměrná hloubka cca 2 m) nedostatečné (rostliny bez světla ze dna vyrůst nemohou, potřebují světlo ke svému životu). Ještě před několika lety byla voda na jezeře Poděbrady jasně průhledná – dno bylo z hladiny pozorovatelné naprosto zřetelně (vyjma občasného zákalu v důsledku koupání v blízkosti pláží), rostliny tak mohly růst ze dna až ke hladině. Průhlednost vody v roce 2020, kdy na Poděbradech zmizely vodní rostliny, se zhoršila, dosahovala cca 150 – 180 cm (vlastní měření Správy CHKO LP pomocí standardní Secchiho desky) – což i tak by mělo stačit pro udržení vegetace v mělčích příbřežních partiích. Ovšem vodní rostliny zmizely v tomto roce i z mělčích partií jezera. V roce 2021 byla průhlednost vody ještě horší, cca 100 – 130 cm (více měření v průběhu jara + léta, na více místech na jezeře), ovšem i tak byl limit pro průhlednost vody z hlediska koupání splněn (min. 1 m) a KHS tak mohla označit kvalitu vody během celého roku číslem 1 (viz např. <https://www.khsolc.cz/ak-tuality/seznam-koupacich-vod/podebrady-loucky>).

8. *Kalnou vodu na Poděbradech uznávám, ale to je vina koupajících se a lodiček, ti kalí vodu - to nemůže být důvodem pro regulaci rybářského hospodaření. Vodu může zakalit i bouřka, silný vítr, apod.*

Koupající se ani lodičky (pozn.: používána pouze drobná plavidla na ruční pohon, kanoe, nafukovací lehátka apod.) nemohou takovým masivním způsobem zakalit vodu v celém jezeře o ploše cca 25 ha a průměrné hloubce cca 2 m. O čemž svědčí jak stav jezera před rokem 2020, tak i fakt, že stávající horší průhlednost vody je na jezeře Poděbrady ještě před zahájením koupací sezony. V případě PP Chomoutovské jezero nutno dodat, že zde veřejná rekreace neprobíhá vůbec (probíhá pouze provoz jachetního oddílu, který je v lokalitě déle, než je zde CHKO, přičemž průměrná hloubka vody je zde o něco větší než na jezeře Poděbrady). Samozřejmě že silný vítr může způsobit dočasné zviření sedimentu a nižší průhlednost vody, zejména v příbřeží (důsledek vlnobití) ovšem tímto rozhodně nelze vysvětlit dlouhodobě výrazně horší průhlednost vody a náhlou absenci rostlin v jezerech o ploše desítek hektarů (silný vítr i občasné bouřky tu byly vždy - více viz dále).

9. *Do Poděbrad i do Chomoutova se mohlo dostat nějaké znečištění, které otrávil rostliny. Svůj vliv mají určitě i koupající se, díky kterým se do vody dostávají opalovací krémy, spreje proti komárům, atd, atd... (v případě Poděbrad)*

Pokud by bylo jezero znečištěno takovým závažným způsobem, že by došlo k úhynu rostlin z tohoto důvodu, nepochybujeme o tom, že by došlo i k úhynu ryb nebo jiných živočichů (obojživelníci, mlži, ptáci...). Žádný mimořádný úhyn jsme však nezaznamenali, nebyl nám ani hlášen veřejností – k dispozici jsou informace pouze o „standardních“ úhynech ryb po zimě a o občasných nálezech jednotlivých uhynulých ostatních živočichů (kachny, labuť, bobr, ...).

10. *Prý vidíte problém v amurech, kteří v jezeře žijí. Ale to určitě není pravda, amuři nemůžou zničit rostliny v celém jezeře (varianta: amuři rostliny ani moc nežerou).*

Nelze zpochybňovat, že amur bílý (*Ctenopharyngodon idella*) je rybou typicky rostlinožravou (na tom nic nemění fakt, že je schopen přijímat i potravu živočišnou, pokud se mu rostlinná potrava nedostává, či je schopen si velmi rychle zvyknout i na potravu umělou). Jde o druh nepůvodní na území Evropy, v podmínkách ČR se přirozeně nerozmnožuje (všechny ryby v našich vodách tedy pocházejí z akvakulturních chovů) a z hlediska zákona o ochraně přírody je jeho vypuštění (bez patřičné výjimky) na území CHKO nelegální, v rozporu se zákonem (viz § 26 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění).

Jde o druh dorůstající i u nás značné velikosti (kolem 1 m délky, více než 10 kg hmotnosti), a roste poměrně rychle. Spotřeba biomasy vyšších rostlin amurem je vysoká a může dosáhnout až 40% jeho hmotnosti denně, přičemž díky tomu, že má poměrně krátké střevo (v porovnání s jinými rostlinožravými druhy ryb) má nedokonalé trávení a přibližně polovina živin přijatých v potravě je trusem vylučována zpět do vody (viz <https://www.ideals.illinois.edu/bitstream/handle/2142/26518/Bulletin35%281%29.pdf?sequence=2> – str. 16). Existuje mnoho vědeckých studií hodnotících potravní preference amurů a jejich možný dopad na ekosystémy volných vod v případě, kdy jejich množství (resp. jejich potravní tlak) přesáhne rychlost, s jakou jsou schopny se vodní rostliny obnovovat (negativa i v podobě zhoršení kvality vody). V USA je amur v některých lokalitách využíván pro kontrolu rozvoje invazních druhů vodních rostlin, ovšem z důvodu rizik pro nekontrolovatelnou reprodukci ve volných vodách v poslední době využívají především sterilní triploidní jedince. V některých velkých jezerech došlo po vysazení amura i k úplné likvidaci submerzní vegetace, přičemž trvalo i 4 – 5 let velmi intenzivního elektrolovu a dalších metod odlovu amurů, aby došlo k alespoň částečnému obnovení porostů žádoucí litorální vegetace v těchto lokalitách (viz např. https://plants-archive.ifas.ufl.edu/wp-content/uploads/files/caip/pdfs/HydrillaMgmt_Final_June05a.pdf). Dále např. i zde: (<https://aquadocs.org/bitstream/handle/1834/19678/v38p48.pdf?sequence=1&isAllowed=y>). Základní otázkou je při těchto zásazích vždy množství obsádky, která je hraniční pro regulaci/likvidaci vodní vegetace v nádrži.

K dispozici jsou i české odborné zdroje, které se uvedenému věnují. Např. zde (<https://www.academia.cz/uploads/media/preview/0001/04/6327b0b66d142423f787152060b3ad2e99ef99c0.pdf>) autoři z Akademie Věd ČR k amurovi bílému uvádějí (cit. str. 8): „Ve vodních tělesech, kde nemá k dispozici umělá krmiva, je významným biomelioračním činitelem schopným zcela eliminovat jak ponořenou (v obsádce nad 50 kg.ha⁻¹), tak litorální (nad 100 kg.ha⁻¹) vegetaci. Při plánování těchto zásahů je však třeba si uvědomit, že likvidace vodních makrofyt se vždy následně projeví rozvojem fytoplanktonu (= planktonních řas a sinic), který využije živiny původně vázané v pletivech odstraněných vyšších vodních rostlin.“

V jezerech typu Chomoutov a Poděbrady (bezodtoké, neslovitelné nádrže) je samozřejmě velice obtížné vyhodnotit celkovou obsádku ryb, ovšem orientačně lze vyjít z dat o úlovcích, publikovaných ČRS.

Zpětnou analýzou přehledu úlovků amura vykázaných členy MO ČRS Olomouc v lokalitě Poděbrady (plocha 28 ha dle rybářského řádu) lze zjistit následující:

rok	Uloveno ks amura	Uloveno kg amura	Uloveno kg amura na 1 ha plochy jezera
2021	232	921,98	32,9
2020	204	937,52	33,48
2019	327	1714,21	61,2

Jak vidno, pouze výlovky amura vykázané členy MO Olomouc v posledních letech dosahoval desítek kilogramů z 1 ha plochy, přičemž je k tomuto množství nutno připočítat blíže neznámou část ryb přežívající v jezeře a dále i úlovky rybářů z jiných organizací. I bez těchto dalších údajů je naprosto zjevné, že vykázané úlovky členů MO Olomouc v roce 2019 samy o sobě přesáhly limit 50 kg/ha, který je výše specialisty z Akademie věd ČR uváděny jako limitní pro možnost přežívání ponořené vodní vegetace v nádrži.

Pozn.: v jezeře Poděbrady stále přežívají lekníny (*Nymphaea* sp.), což vyvolává další otázky. Zde lze odkázat na odborné studie věnující se potravním preferencím amura bílého, které jasně hovoří o tom, že amur nekonzumuje všechny vodní rostliny se stejnou chutí - některé druhy preferuje více a jiné pomíjí. Tak např. lekníny, ale také jim velmi

podobné stulíky (*Nuphar luteum*), patří mezi druhy výrazně méně preferované a přežívající i v nádržích s vyšší obsádkou těchto ryb, na rozdíl od jiných druhů vodních rostlin (viz např. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10402381.2016.1167147> nebo [https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1577/1548-8659\(1983\)112%3C777%3AEOVCBG%3E2.0.CO%3B2](https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1577/1548-8659(1983)112%3C777%3AEOVCBG%3E2.0.CO%3B2)).

11. A co další podmínky, které omezují hospodaření? Proč je rušena horní míra kapra – K70 (= kapr nad 70 cm se vrací vodě – zůstává v jezeře)? Proč není možno hájit kapra po vysazení? .. atd. atd... (smlouvy viz bod 4)

Každé prostředí má určitou úživnost, které odpovídá určitá hustota živočichů, kteří se v daném prostředí mohou uživit – aniž by to mělo negativní vliv na podobu konkrétního prostředí. Např. na pastvině: pokud počet tzv. dobytčích jednotek přesáhne úživnost pastviny, je to znát na obnově travního porostu (dobytek žere trávu rychleji, než se stačí tráva obnovovat). U jezera je to podobné – a týká se to jak vodní vegetace (viz výše bod 10), tak i drobných bezobratlých. Důležitou roli v udržování rovnováhy ekosystémů stojatých vod mají drobní koryši vznášející se ve vodním sloupci (hlavní součást tzv. zooplanktonu). Pokud nejsou v nádrži přítomny vodní rostliny, které samy o sobě omezují růst planktonních řas tím, že jim konkurují v boji o živiny (viz výše bod 6), a živiny rozpuštěné ve vodě využívají planktonní řasy (fytoplankton) které se masivně množí a zbarví vodu do nazelenalých odstínů (při snížené průhlednosti vody), pak i v této situaci mohou průhlednost vody pomoci obnovit filtrující typy zooplanktonu (typicky perloočky rodu *Daphnia*). Pokud jsou v nádrži přítomny, mohou velmi efektivně udržovat vodu průhlednou díky tomu, že se živí mikroskopickými organismy (včetně planktonních řas), které filtrují z vodního sloupce a tím vodu tzv. „čistí“. Při dostatku potravy se (v teplé části roku) perloočky velice rychle množí, a jejich početnost odráží aktuální početnost potravy, kterou mají k dispozici. Zároveň je ovšem zooplankton důležitou složkou potravy ryb, takže množství zooplanktonu odráží množství nedravých ryb v nádrži (podobně jako stav travního porostu na pastvině odráží množství pasoucích se krav). Čím více krav na louce, tím méně trávy. A čím více ryb v nádrži, tím méně zooplanktonu, protože část zooplanktonu ryby loví. Pokud je ryb více než je úživnost nádrže, potom rychlost reprodukce zooplanktonu nestačí doplňovat jeho ztráty v důsledku potravní aktivity nedravých ryb. Zooplanktonu tedy ubývá. Jako první mizí větší typy zooplanktonu (délka nad cca 2 mm), poté střední (cca 1 – 2 mm) a ty nejmenší typy přežívají nejdéle (pod 1 mm velikosti). Velikostní analýza zooplanktonu je tak v rámci odborných studií využívána velice často jako parametr odrážející míru vyžírání tlaku nedravých ryb na nádrž, tj. jejich množství na jednotku plochy nádrže (ve vztahu k její úživnosti). I této problematice se věnuje řada autorů odborných prací, které dokumentují vazbu mezi velikostním složením zooplanktonu a množstvím rybí obsádky. Viz např. zde – kap. 4.5.1., str. 172 + 173: http://ryby.agrobiologie.cz/wp-content/uploads/rybarstvi_ve_volnych_vodach_book.pdf.

Orientační analýzy zooplanktonu provedené Správou CHKO LP v posledních dvou letech (pomocí standardní vrhací sítě) na obou jezerech prokázaly zooplankton ve velmi slabém zastoupení. Vzorky byly navíc složené pouze z velmi drobných jedinců (velikost max. do cca 1 mm). Větší druhy perlooček nebyly zachyceny vůbec. Tato zjištění hovoří o silném vyžírání tlaku nedravých ryb na ekosystém jezera, ve vodním sloupci tak bylo pro tyto ryby jen minimum přirozené potravy. V této situaci obrací mnoho druhů ryb svoji pozornost na dno, a zde se snaží najít potravu (tzv. bentos – červy, larvy hmyzu, plže apod.). Zejména pro některé druhy je tento způsob získávání potravy typický (cejn, kapr), jakkoli mohou využívat i zooplankton (pokud je v nádrži přítomen). Ryby při hledání potravy na dně víří sediment, a čím více jich je (čím větší mají hlad - což odráží stav zooplanktonu), tím je hledání potravy i související víření sedimentu intenzivnější. Víření sedimentu dále prohlubuje problémy se sníženou průhledností vody – a to jak mechanicky (samotným vířením sedimentu), tak i z hlediska trofie (úživnosti) vody. Dochází k uvolňování dalších živin ze dna do vodního sloupce, kde je dále využívají planktonní řasy (pokud je nemohou využít vodní rostliny – což nemohou, pokud není voda dostatečně průhledná). Celý problém se tak rychle zacyklí – pokud v nádrži nejsou vodní rostliny, živiny podporují růst planktonních řas. Pokud ovšem v nádrži není dostatek filtrujícího zooplanktonu, který by mohl řasy re-

dukovat (protože je vyžírání tlak ryb příliš intenzivní), průhlednost vody se nelepší. Do konce se může i horšit, protože ryby o to více hledají potravu ve dně, a tím víří sedimenty – což opět zvyšuje zákal vody a snižuje šanci na obnovu porostů vodních rostlin...

Hospodaření v této kritické době tak nutně musí směřovat k tomu, aby se stabilizovaly toky živin v nádrži, omezil se zákal vody a podpořil se růst vodních rostlin. Jakmile dojde k obnovení porostů vodních rostlin, dojde k obnovení stability celého ekosystému.

Proto dokud nebude obnovena submerzní vegetace na značné části plochy jezer (analýzou uplynulých let stanoven limit min. 40% plochy, což bude zjišťováno snímkováním pomocí dronu – viz smlouvy – bod 4), která bude fungovat jako jakýsi „filtr“ vody, obrana před nadměrným rozvojem planktonních řas a sinic, je nutno hospodaření upravit v tom smyslu, že budou zavedena opatření na snížení predčního tlaku ryb na ekosystém jezera (omezení násady, intenzivnější odlov s cílem snížení množství ryb v nádrži), a také opatření, které se pokusí redukovat další vstupy živin do jezera – protože živiny jsou hnojivem pro řasy (proto regulace vnaďení na Poděbradech do podoby, která platí na Chomoutově už mnoho let).

12. Opravdu nemůžou hrát nějakou roli ve ztrátě rostlin a zákalu vody i jiné faktory?

Samozřejmě mohou, svůj vliv nepochybně může mít i populace slávičky mnohotvárné (*Dreissena polymorpha*): tento drobný mlž se v nádržích vyskytuje pravděpodobně jako důsledek povodně roku 1997 (<https://adoc.pub/dreissena-polymorpha.html>). V jezeře Poděbrady bylo prokázáno významné kolísání početnosti slávičky (jednotlivých věkových tříd – viz http://e.tosenovsky.sweb.cz/SBORNÍK_2008_PDF_Tosenovsky_et_al.pdf), tedy v úvahách o příčinách zhoršení kvality vody (snížení průhlednosti nižší mírou filtrace) nelze a priori vliv slávičky zavrhnout (kolaps populace slávičky /starších věkových tříd/ bývá doprovázen celkově nižší mírou filtrace /menší přežívající biomasou tohoto druhu/ a tedy očekávatelným snížením průhlednosti vody). Nicméně průhlednost vody v roce 2020 v lokalitě Poděbrady nebyla zase tolik špatná (150 – 180 cm), sama o sobě může jen obtížně vysvětlit vymizení makrofytní vegetace zejména z příbřežních mělčích partií jezera (průměrná hloubka jezera je cca 2 m).

Totéž lze konstatovat i u jezera Chomoutov. V roce 2019, kdy zde vodní rostliny zcela zmizely, a kdy byl poprvé fotograficky zadokumentován výskyt amura bílého (cca 10 - 15 ks o délce cca 40 – 50 cm), nebyla ani zde průhlednost vody natolik špatná (100 – 120 - 140 cm – v různých místech a termínech), aby sama o sobě mohla vysvětlit kompletní vymizení makrofytní vegetace z mělčích příbřežních partií jezera (více k amurovi – viz bod 10). Je pravdou, že z nedávné minulosti máme k dispozici údaje o velmi velké rozkolísanosti rozvoje vodní vegetace na jezeře Chomoutov (na rozdíl od Poděbrad, kde byla úroveň zárůstu vodními rostlinami přibližně stejná v posledních nejméně cca 15 letech). V letech, kdy na Chomoutovském jezeře nebyly vodní rostliny přítomny, se objevily někdy ve velkém i sinice (např. rok 2011 – viz foto v příloze, popis rizik viz bod 6). O příčinách těchto situací v minulosti lze jen spekulovat, je ovšem nepochybné, že aktuální zjištění o výskytu násady amurů v jezeře v roce 2019 (viz výše) tento problém staví do jiného světla (oproti uplynulým letům, kdy výskyt amura nebyl v jezeře zadokumentován). Zde nutno dodat, že ČRS MO Olomouc na přímý dotaz Správy CHKO LP odmítla, že by amury do Chomoutovského jezera vysadila.

Určitý vliv mohou mít i meziroční výkyvy počasí, např. v roce 2019 došlo po mnoha letech sucha ke srážkově vyrovnanějšímu roku, což vedlo k doplnění zásob podzemní vody. V jarních měsících 2020 tak došlo ke zvýšení hladiny jezera Poděbrady o min. cca 30 - 40 cm oproti předešlým suchým letům. Opět však díky poměrně zachované průhlednosti vody v roce 2020 nelze tímto vysvětlit kompletní vymizení makrofytní vegetace např. i z mělčích partií jezera Poděbrady, kde byla průhlednost vody dostatečná.

13. *Proč jste zakázali zavážení nástrah na nedravé ryby na Poděbradech, když tady zároveň připouštíte zavážení nástrah na lov dravců (rybky)?*

V podmínkách nájemní smlouvy nemáme o zákazu zavážení nástrah na Poděbradech nic uvedeno (smlouvy viz bod 4). Regulace se týkají použití návnad - které by mělo být formou krmítek tvořících pevnou součást udice (viz bod 11, poslední odstavce).

14. *Takže podle vás je rybaření na jezerech špatně, a mělo by se s tím přestat?*

Nikdy jsme netvrdili, a netvrdíme, že by se na jezerech nemohlo rybařit. Ostatně kdyby to bylo jinak, proč by byla v roce 2014 uzavřena nájemní smlouva, která byla dále prodloužena na maximální dobu možné platnosti (8 let – viz výše bod 3)?

Podmínky tehdejší smlouvy nebyly natolik regulující, jako jsou ty dnešní – a to proto, že to nebylo potřeba. Jezero Poděbrady mělo stabilně značný zárust vodní vegetací (a velmi průhlednou vodu). U jezera Chomoutov byla situace v tomto ohledu rozkolísanější, nebyly ale k dispozici ty informace, jako jsou dnes (viz výše – prokázání výskytu násady amura v jezeře v roce 2019, tedy v roce, kdy vodní rostliny kompletně zmizely). Situace na obou jezerech je již několik let neuspokojivá a z hlediska další prognózy vývoje stavu značně riziková, a proto jsme nuceni zpřísnit podmínky pro výkon rybářského práva v uvedených lokalitách (odůvodnění jednotlivých kroků - viz výše).

15. *Co se stane, když se do jezera rostliny nevrátí?*

Úspěch navrhovaných opatření bude samozřejmě záviset na tom, jakým způsobem budou dodržována (např. nevracení amurů zpátky do revíru po ulovení apod.). I kvůli vysvětlení souvislostí, které nás k zavedení tohoto krizového scénáře vedly, zpracováváme pro veřejnost toto sdělení, které opíráme o vlastní znalost lokality a terénní zjištění naše i několika externích kolegů, tak i o dostupné údaje v odborné literatuře, přičemž zde uvádíme přímé odkazy na odbornou literaturu veřejně dostupnou (viz výše). Rádi bychom, aby měla veřejnost podrobnější informace o důvodech, které nás vedly k úpravě podmínek hospodaření na jezerech.

Vyhodnocování stavu lokality bude probíhat každoročně koncem léta (postup navržen ve smlouvách – nájemce je s ním srozuměn). Pokud se po dobu platnosti smlouvy nepodaří obnovit porosty vodních rostlin, je předčasné spekulovat, co bude následovat. V současné době je naprosto nezbytné udělat vše proto, aby se porosty vodních rostlin v jezerech podařilo obnovit. Jinak hrozí další vážné škody jak na ekosystému jezer, tak i na rybářském hospodaření (viz úhyn na Chomoutovském jezeře před cca 30 lety). Nemluvě tedy už vůbec o rizicích pro využitelnost jezera Poděbrady pro rekreační koupání, pokud by se sinice ve vyšším zastoupení objevily i zde.

.....
Mgr. Jan Vrbický, v.r.

VEDOUcí ODDĚLENÍ SPRÁVA CHKO LP

Přílohy:

- několik fotografií Chomoutovského jezera

1. letecký snímek jezera Chomoutov v jednom z let, kdy byly bohatě rozvinuty porosty vodních rostlin



Foto 3 + 4: 29. 7. 2011: pohled na molo v areálu jachetního oddílu na jezeře Chomoutov – sinice ve značném množství nafoukány ke břehu, jejich pach se šířil mnoho metrů od jezera (dole detail na hladinu pokrytou masou sinic v blízkosti mola)

